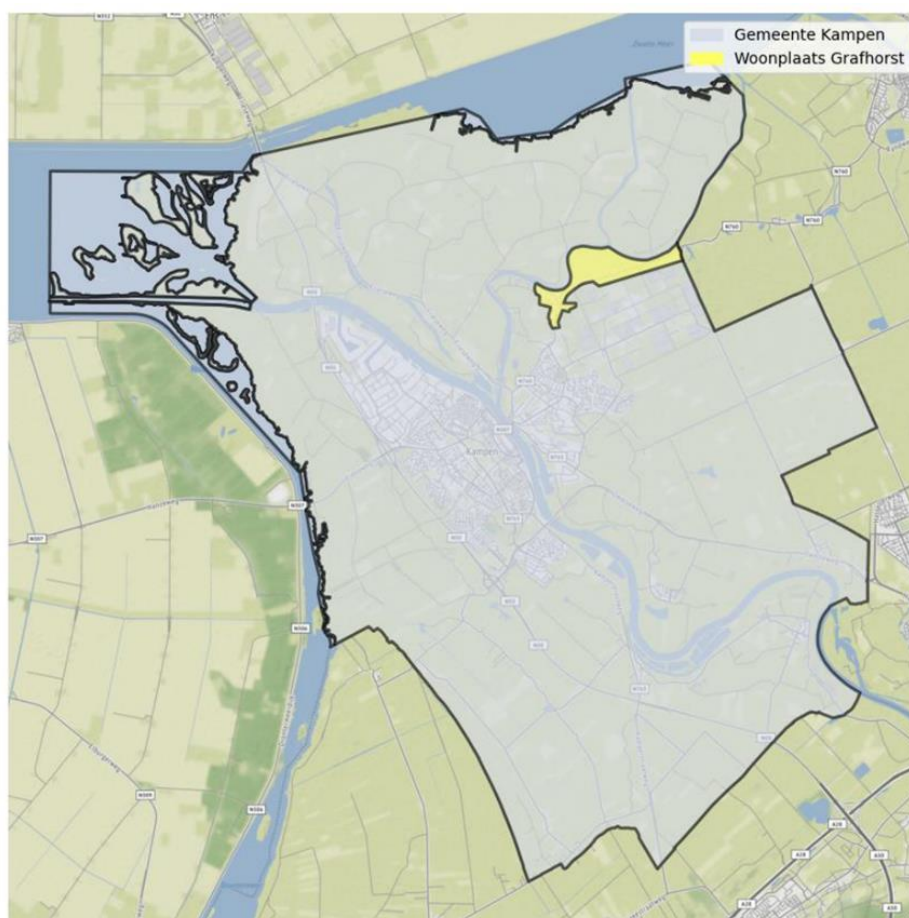

Kernprofiel Grafhorst

DEZE ACTIVITEIT
DRAAGT BIJ AAN

Kaart van de woonplaats Grafhorst binnen de gemeente Kampen, 2022, AlleCijfers.nl.
© Kaartdata van het Kadaster, het CBS & ESRI Nederland, kaartachtergrond van Stamen & OSM.

Aanleiding

Op basis van het coalitieakkoord (pagina 4, zie inzet) is de gemeente Kampen in Grafhorst gestart met een pilot om te komen tot een kernprofiel, in samenwerking met Vereniging Dorpsbelangen Grafhorst. Hierin wordt verwoord wat de kenmerken zijn van het dorp en welke wensen er leven onder de inwoners. Het kernprofiel wordt vervolgens gebruikt als onderlegger voor het ontwikkelen van een gebiedsgerichte aanpak.

Het profiel is volledig van onderop zonder kaders of agenda vooraf opgesteld (de wensen uit het dorp). Het profiel bevat verder twee bijlagen waarin we als gemeente vanuit indicatoren kijken naar Grafhorst (en op basis waarvan de gemeente bekijkt hoe ze bij kan dragen aan de leefbaarheid van Grafhorst). De eerste bijlage bevat data gebaseerd op enkele Sustainable Development Goals en de tweede bijlage bevat een indicatie van de doelgroepen die in Grafhorst leven vanuit Citizens.

Door de beweging die is ontstaan, overweegt Vereniging Dorpsbelangen Grafhorst om gebruik te maken van een subsidie van Leefbaar Platteland van de Provincie om zich professioneel te laten ondersteunen om een uitgebreid Dorpsplan met - agenda te maken.

Waar het dorp of de wijk vooral vanuit eigenaarschap inzet op de dromen en wensen, kijken we vanuit de gemeente ook vanuit de data op welke punten we kunnen bijdragen aan de leefbaarheid. Dat vraagt intern ook om een stuk eigenaarschap en het betrekken van de verschillende beleidsafdelingen die over de verschillende onderwerpen gaan. Deze verantwoordelijkheid wordt genomen door het cluster Inwonerbetrokkenheid, die intern zal uitdragen welke mogelijke vervolgacties er uit kernprofielen komen.

3. In verbinding

We vinden het belangrijk om betrokken aanwezig te zijn in Kampen. We willen weten wat er leeft en speelt. Onze wijken en kernen hebben een eigen karakter. Dit vraagt om een aanpak op maat. Hiervoor zijn we meer zichtbaar aanwezig in de wijken en kernen. We brengen de gemeente dichterbij inwoners. We zetten meer in op persoonlijk contact. Samen met inwoners en betrokken organisaties brengen we de kansen en de uitdagingen per wijk en kern in beeld (wijk-/kernprofiel). Op basis daarvan kijken we samen naar wat nodig is en wie wil en kan meewerken aan de aanpak.

De wensen uit het dorp

De grote uitdaging leek om voldoende input te krijgen uit het dorp. Deze zorg zat vooral in de het beeld dat Grafhorst wat afwachtend is. De Vereniging Dorpsbelangen Grafhorst heeft daarom bij de start van het proces een dorpsapp ontwikkeld waarin nieuwtjes en wetenswaardigheden snel met de inwoners gedeeld kunnen worden. Daarin is ook de ambitieavond aangekondigd, naast een fysieke uitnodiging in de brievenbus.

Met AnnoNu is gedeeld dat een lokale ondernemer een plan wil uitwerken voor lokale woningbouw. Samen is, in een gesprek met hem en Dorpsbelangen, de voorzichtige conclusie getrokken dat juist zo'n 'plan van onderop' een enorme boost zou kunnen geven aan het creëren van beweging. Met ook dit onderwerp op de agenda van de ambitieavond was de opkomst erg hoog te noemen.

Ruim 140 inwoners waren aanwezig tijdens de ambitieavond op donderdag 21 september 2023. Een geweldige opkomst! Aan drie verschillende tafels werd volop input gegeven over wat belangrijk is voor de vitaliteit en leefbaarheid van het dorp. Ook was er veel enthousiasme voor het woningbouwplan. Gesprekken waren er volop aan de volgende tafels:

1. **Wonen.** Waar inwoners hun wensen en ideeën konden opschrijven en reactie konden geven op het woningbouwplan van aannemer Van der Weerd
2. **DNA.** Wat maakt Grafhorst uniek en moeten we behouden?
3. **'Pin op de kaart'**. Waar alles benoemd kon worden wat inwoners missen of willen verbeteren in Grafhorst.

Praat mee over ONS Grafhorst!

21 september
20.00 - 21.30 uur
De Herberg, dorpszaal

Door deze code te scannen kun je snel deelnemer worden van onze dorpswhatsApp!

Wat maakt Grafhorst bijzonder? Wat hebben we nodig om een vitale en toekomstbestendige samenleving te blijven? Waar maakt u zich/ maak jij je als inwoner zorgen over en welke kansen zien we voor ons dorp?

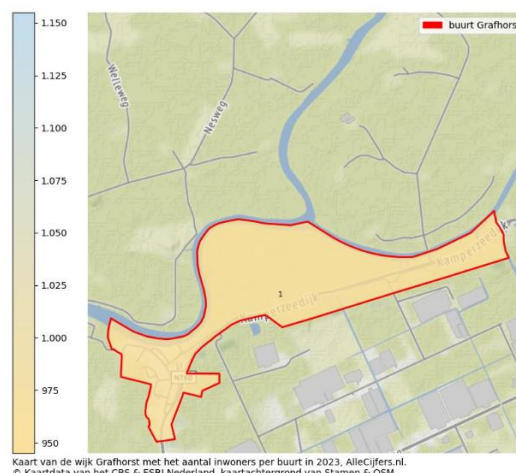
Wij hebben AnnoNu gevraagd met elkaar hierover in gesprek te gaan. AnnoNu is een bureau dat DorpsAmbitiePlannen maakt. Met de uitkomsten van ons gesprek wordt een kernprofiel gemaakt, een soort kompas, met inzicht in acties die nodig zijn om ONS Grafhorst nog mooier te maken. Het gaat om ons dorp en onze leefomgeving. Dus uw/jouw kijk op onze woonplek is onmisbaar!

We nodigen u/jou daarom van harte uit om met ons mee te praten over ONS Grafhorst. De koffie / thee staat om 20.00 uur klaar en na afloop is er als dank voor je betrokkenheid een drankje met een lekker hapje!

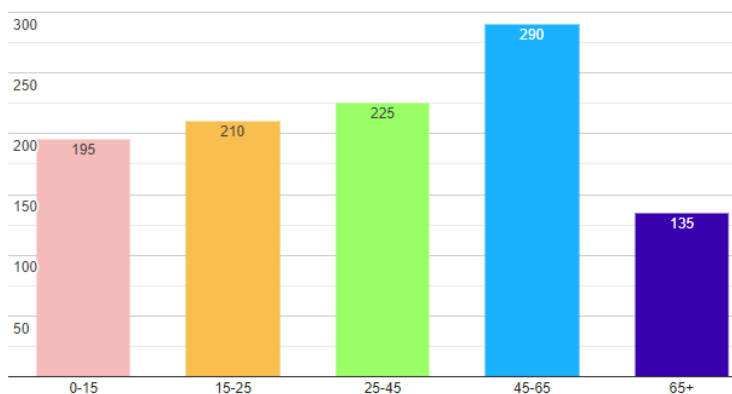
Vereniging Dorpsbelangen Grafhorst

Grafhorst

Voordat we inzichtelijk maken wat er door de inwoners is aangedragen, willen we, voor een volledig beeld, wat informatie opnemen over de exacte locatie en het inwoneraantal. Bij de analyse van de uitkomsten van de ambitieavond zullen we ook gebruik maken van enkele cijfers, waarbij we als betrouwbare bron www.allecijfers.nl gebruiken.

Inwoners naar leeftijd in de buurt Grafhorst

Bevolking, leeftijdsgroepen: aantal inwoners op 1 januari 2023 per leeftijdsgroep.

Het aantal inwoners in Grafhorst is met 45 personen sinds 2013 tot 1.050 in 2023 toegenomen (dat is een stijging van 4,48%). Opvallend is dat Grafhorst een relatieve jonge gemeenschap laat zien.

Het DNA van Grafhorst

De inwoners omschrijven Grafhorst als een (vissers)dorp, met grote saamhorigheid en sociale cohesie. Er wordt voor elkaar gezorgd en mensen kennen elkaar.

De Biestemarkt wordt vaak genoemd als hoogtepunt van het jaar.

Basisschool het Visnet past bij de overwegend Christelijke identiteit van het dorp. Daaraan koppelen mensen ook het belang van gedeelde normen en waarden, eerlijkheid en de vanzelfsprekendheid om voor elkaar te zorgen.

Grafhorst koestert de rust, het weidse uitzicht en de verbinding met het water.

De wensen en ambities van het dorp

Opvallend is dat er weinig tot geen zaken zijn genoemd die verband houden met zorg en welzijn.

Anderzijds maakt het overwegend Christelijk karakter ook dat elkaar helpen in het DNA zit en het daardoor bijna een vanzelfsprekendheid is om niemand tussen wal en schip te laten vallen.

Waar wel flink over is gesproken, is wonen, verkeer(s)veiligheid en voorzieningen. Daarop gaan we dan ook verder in. Hieraan worden ook meteen adviezen gekoppeld.

De bevolkingsopbouw (veel jeugd) en het Christelijke karakter waarbij elkaar helpen hoog in het vaandel staan, kunnen verklaringen zijn voor het feit dat de inwoners weinig tot geen ambities hebben genoemd die te maken hebben met zorg en welzijn.

Wonen

In Grafhorst is, net als in veel dorpen, veel behoefte aan **betalbare** woningen voor zowel starters als ouderen. Daarbij zijn verschillende wensen benoemd. Dat het plan van ondernemer van der Weerd zorgt voor doorstroming in Grafhorst, maakte veel enthousiasme los bij de aanwezigen. Hierbij werd ook benadrukt dat deze ontwikkeling toegejuicht wordt omdat het een plan is van een lokale ondernemer en niet van een 'grootschalige projectontwikkelaar.'

Op de dorpsavond in Grafhorst is door lokale ondernemer Henk Jan van der Weerd een woningbouwplan gepresenteerd. Met dit plan wil Van der Weerd tegemoet komen aan de wensen die in Grafhorst leven. Uit de response van de inwoners bleek dat er verschillende woonbehoeftes zijn: er is behoefte aan starterswoningen, seniorenwoningen, maar ook aan vrije kavels. De komende periode wordt daarom door Van der Weerd en zijn adviseurs een plan opgesteld dat tegemoet komt aan deze uiteenlopende wensen en waar dus diverse types woningen gerealiseerd kunnen gaan worden. Uniek is dat de plannen breed gedragen worden door het dorp. Een woningbouwplan van onderop! Inmiddels is er volop overleg met de gemeente Kampen welke kaders zij meegeeft om hierin iets mogelijk te maken.

Verkeer(sveiligheid)

Op diverse plekken ervaren inwoners verkeersoverlast. Hierbij gaat het vooral om te hard rijden, parkeeroverlast en onveiligheid voor fietsers en voetgangers.

Oplossingen zijn ook aangedragen, van snelheidsremmende maatregelen, tot andere types bestrating en van eenrichtingsverkeer tot aan verzamelparkeerplaatsen.

Ook is door meerdere inwoners de wens geopperd om de snelheid op de Kamperzeedijk ter hoogte van Grafhorst naar 50 kilometer per uur te brengen en zijn sommige plekken in het dorp niet goed verlicht.

Om goed in beeld te brengen waar zich daadwerkelijk knelpunten voordoen, kan de gemeente samen met dorpsbelangen een 'verkeerschouw' houden en bekijken welke knelpunten snel en welke mogelijk op een later moment opgelost kunnen worden.

Voorzieningen

Voorzieningen hebben vaak een belangrijke rol in het ontmoeten van elkaar. De kerk en de school hebben daarbij in Grafhorst van oudsher en nog steeds een grote rol van betekenis. Toch is er ook behoefte om elkaar daarbuiten te ontmoeten en om mensen 'van buiten' te laten ervaren hoe gastvrij en gezellig het in dit deel van de gemeente Kampen is.

Inwoners willen graag dat de **haven en buitenwaarden** opnieuw worden ingericht, met bijvoorbeeld een terrasje en een plezierpont. Enkelen zien ook het in ere herstellen van een vissershaven als idee.

Inmiddels hebben twee studenten van StadsLab samen met inwoners een ontwerp gemaakt van de beelden die er leven. In nauwe samenspraak met een projectleider van de gemeente wordt dit plan nu, waar mogelijk, geïntegreerd in het project buitenwaarden.

De Biestemarkt (sinds 1333!) wordt veel genoemd als iets dat niet mag verdwijnen en zelfs uitgebreid mag worden. Het is een dag waar Grafhorst naartoe leeft, omdat het een echte familiedag is vol tradities.

Het in ere houden en mogelijk zelfs uitbreiden lukt als er een 'eigenaar' is, die zich hier verantwoordelijk voor voelt. Dat is de Vereniging Dorpsbelangen Grafhorst en daarmee lijkt dit voldoende geborgd.

Spelen en recreëren in de buitenlucht is belangrijk. Vooral in een dorp waarin veel kinderen en jongeren wonen. De belangrijkste wensen die daarbij vanuit het dorp zijn meegegeven zijn een ijsbaan op een specifieke locatie in het dorp (ook om daar woningbouw te voorkomen), een voetbalveld en een speeltuintje. Omdat het dorp zich realiseert dat het niet altijd meer vanzelfsprekend is dat er 'ijs ligt' kan de ijsbaan in droge periodes dienstdoen als skeeler- en rolschaatsbaan.

Vanuit een oproep door dorpsbelangen kan een werkgroep van jongeren en kinderen worden gevormd die samen gaan brainstormen wat de echte wensen zijn van de jongeren. Hier juist de kinderen in de 'lead' laten zijn past bij de bekende uitspraak: "alles wat je voor mij doet, maar niet met mij, doe je tegen mij". Er zijn subsidiemogelijkheden om speel- of sportplekken te realiseren, vooral wanneer de ideeën echt vanuit de samenleving komen.

Meerdere mensen hebben aangegeven een eigen **supermarkt** in Grafhorst te missen. Er zijn wel omliggende winkels in IJsselmuiden. Realisatie hiervan ligt buiten de invloedssfeer van de dorpsbewoners en de gemeente en is afhankelijk van een ondernemer die hier mogelijkheden voor ziet. Wellicht wordt dit kansrijker als het woningbouwplan gerealiseerd wordt.

Vervolg: in beweging blijven

In het eerste deel is opgehaald wat Grafhorst zelf belangrijk vindt. Maar belangrijker dan dat, er is beweging ontstaan. En dat is misschien wel het grootste winstpunt van deze pilot. Doordat er meegedacht wordt met een lokale ondernemer om met en voor het dorp een bouwplan te ontwikkelen, er een dorpsWhatsApp is gelanceerd en studenten van StadsLab helpen met het uitwerken van een idee voor het havenhoofd, hebben inwoners het gevoel dat er weer iets gebeurt. En dat zij daar onderdeel van zijn. Dat gevoel moet vastgehouden worden. Vereniging dorpsbelangen Grafhorst is daarvoor een geschikte kartrekker.

Er was behoefte om te brainstormen hoe zij die rol kunnen vervullen. Daarvoor zijn diverse instrumenten ontwikkeld, zoals het 'kleine kernenspel' van de OVKK (Overijsselse Vereniging van Krachtige Kernen). AnnoNu heeft dit spel met dorpsbelangen en de wijkverbinder gespeeld. Het helpt hen om zo beter toegerust te zijn voor de uitdaging om het dorp in 'beweging te houden' en helderheid te krijgen over de vraag wie welke rol daarin heeft.

SAMENVATTING KLEINE KERNEN SPEL VERENIGING DORPSBELANGEN GRAFHORST

PRATEND OVER ZES VERSCHILLENDE THEMA'S, WORDT AL SNEL DUIDELIJK DAT ER WEL DEGELIJK VERSCHILLEN ZITTEN IN DE MENING EN BELEVING VAN DE VERSCHILLENDE BESTUURSLEDEN. TOCH BEREIKT DIT TEAM, IEDERE KEER WEER, SNEL CONSENSUS. ER WORDT NAAR ELKAAR GELUISTERD EN SAMEN Kiest MEN EEN GOEDE MIDDENWEG. OPVALLEND IS OOK HOE VAAK DE GOEDE CONTACTEN MET WIJKVERBINDER HEIDI NIEUWENHUIS WORDEN GENOEMD EN GEROEMD.

EN DAN, ALS ALLE THEMA'S ZIJN BESPROKEN, IS HET TIJD VOOR DE ONTHULLING. DE ONTHULLING KIJKT TERUG NAAR DE FUNCTIE VAN HET DORPSCOMITÉ. SLUIT DIE AAN BIJ HOE ZIJ DIT AAN HET BEGIN VAN DE AVOND VOOR ZICHZELF HEBBEN BESCHREVEN EN WAT ER OP BASIS VAN HET SPELEN VAN HET SPEL NAAR VOREN KOMT?

IN HET GEVAL VAN GRAFHORST KLOPT HET BEST AARDIG MAAR IS ER WEL EEN DUIDELIJKE ONTWIKKELLIJN ZICHTBAAR. EN DAN IS HET NATUURLIJK MOOI OM TE KIJKEN HOE JE VAN 'NU' NAAR DIE GEWENSTE SITUATIE KUNT KOMEN.

IN GRAFHORST KOMEN WE TOT EEN PAAR MOOIE CONCLUSIES, ZOALS HET PERSOONLIJK VRAGEN VAN NIEUWE, VROUWELIJKE, BESTUURSLEDEN. HET BETREKKEN VAN INWONERS VOOR KORTDURENDE WERKGROEPEN. HET VERBETEREN VAN DE COMMUNICATIE, WAARBIJ DE APP-GROEP DIE SINDE EEN AANTAL MAANDEN IS ONTSTAAN AL EEN HEEL MOOIE STAP IS.

Niet alle wensen en dromen zijn mogelijk. Verwachtingen zijn belangrijk om naar elkaar uit te spreken. De gemeente kijkt vooral vanuit de indicatoren wat ze kan betekenen en bijdragen aan de leefbaarheid in dorpen en kernen. Uitgangspunten daarbij staan in de visies Samenleving en Gemeente, Dienstverlening en Wijkgericht Werken.

Bijlage 1 de SDG's en Grafhorst

Er zit een belangrijk verschil tussen ruwe data en beleving. Om de systeem- en leefwereld samen te laten vloeien, kiezen we in dit eerste kernprofiel voor het werken met een aantal passende SDG's (in latere kernprofielen sluiten we zo snel als kan aan bij gemeentelijke dashboards met data die in ontwikkeling zijn).

We gebruiken gegevens van **allecijfers.nl**. Waar we een andere bron gebruiken, staat dit expliciet vermeld.

We gaan bij de berekeningen van de volgende gegevens:

Aantal huishoudens Kampen geheel = 16.615

Aantal huishoudens Grafhorst = 365

Aantal inwoners Kampen geheel = 56.186, waarvan 6.187 tussen de 4 en 12 jaar en 43.807 zijn 18+

Aantal inwoners Grafhorst = 1.050, waarvan 109 tussen de 4 en 12 jaar en 828 zijn 18+

SDG 1 is gericht op de afname van armoede in al haar vormen. Zowel financiële aspecten als de impact van armoede op het leven van mensen maken daar deel van uit.

Indicator	Waarde Grafhorst	Waarde Kampen geheel	Toelichting / mogelijk vervolg
Gemiddeld inkomen per inwoner (18+) N.B. Kinderbijslag en andere toeslagen vallen hier niet onder	€ 24.200,-	€ 26.700,-	In Grafhorst geldt een meer traditionele rolverdeling dan in de rest van de gemeente Kampen. Dat wil zeggen 1 inkomen per huishouden omdat er ook bewust voor wordt gekozen.
Gebruikers voedselbank	0 (bron: Voedselbank Kampen, 2023)	171 huishoudens maken gebruik van de Voedselbank, dat is 1 %	
Arbeidsparticipatie	0,6% van de inwoners van Grafhorst vallen onder de werkloosheidswet. Dat zijn 5 personen.	2,22% van de inwoners van de gemeente Kampen vallen onder de werkloosheidswet. Dat is 971 personen.	Er zijn meer mensen zonder werk, maar dat is een bewuste keuze, dus deze vallen niet binnen de categorie onvrijwillig werkloos.

Het voorkomen van voortijdige sterfte veroorzaakt door overdraagbare en niet-overdraagbare ziektes en psychische problemen staat hoog op de VN-agenda. Het aanpakken van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik kan de gezondheid van veel Nederlanders verbeteren.

Indicator	Waarde Grafhorst	Waarde Kampen	Toelichting / mogelijk vervolg
Overgewicht	50 % van de inwoners heeft overgewicht	49 % van de inwoners heeft overgewicht	Deze cijfers komen uit GALA gemeentebeeld Kampen (juni 2023).
Roken en alcohol	Drinker: 81 % Roker: 17 %	78 % 21 %	Deze cijfers komen uit GALA gemeentebeeld Kampen (juni 2023).

Eenzaamheid	38 % voelt zich wel eens eenzaam	42 % voelt zich wel eens eenzaam	Dit zijn gegevens op basis van GALA gemeentebeeld Kampen (juni 2023).
Cliënten die gebruik maken van een of meerdere WMO voorzieningen	In 2023 maakten 24 inwoners in Grafhorst gebruik van een of meerdere WMO voorzieningen, dat is 2,90 % van de volwassen inwoners.	In 2023 maakten 3.219 inwoners in de gemeente Kampen gebruik van een of meerdere WMO voorzieningen, dat is 7,35% van de volwassen inwoners.	Deze cijfers komen rechtstreeks vanuit ons sociaal domein.
Jongeren met een jeugdzorg traject	7% (peildatum 2023)	10%	

Adequaat onderwijs is voor mensen in alle leeftijdscategorieën en in alle levensfasen van belang, van voorschoolse educatie tot ‘een leven lang leren’. Onderwijs zorgt ervoor dat de werkenden over vaardigheden beschikken om te kunnen functioneren in een kennisintensieve omgeving.

Indicator	Waarde Grafhorst	Waarde Kampen geheel	Toelichting / mogelijk vervolg
Aantal basisscholen	1	31	In Grafhorst heeft de basisschool het Visnet een regionale functie (Reformatorisch) en telt 190 leerlingen, waarvan 67,40% woonachtig is in Grafhorst.
Opleidingsniveau	Laag: 36,1% Middelbaar: 51,8% Hoog: 12%	Laag: 28,9% Middelbaar: 46,3% Hoog: 24,8%	Laag = basis, VMBO, onderbouw HAVO/VWO, entreeopleiding, MBO 1 of praktijkonderwijs Middelbaar = bovenbouw HAVO/VWO, MBO 2, MBO 3 en MBO 4 Hoog = HBO of WO Vanwege de traditionele achtergrond liggen ambities in de rolverdeling binnen

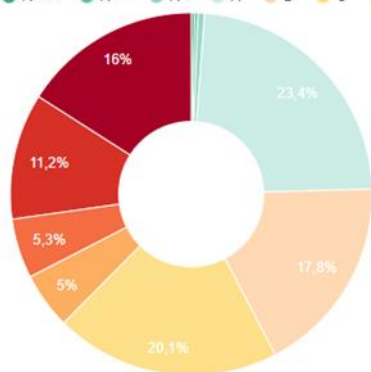
			het gezin. Ook zijn mensen vooral praktisch opgeleid. Jongeren worden veelal gevraagd om in het bedrijf van bekenden te komen werken, omdat mensen elkaar goed kennen.
Schoolverzuim	In 2023 zijn 2,41% van de scholieren in Grafhorst geregistreerd bij de leerplichtambtenaar met een langdurige verzuimmelding. (bron leerplichtambtenaar)	166 scholieren	

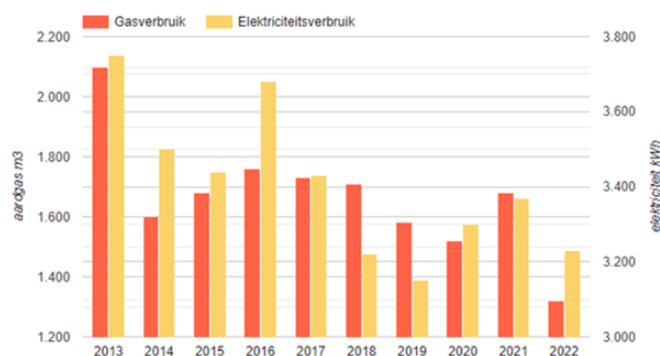
De ontwikkeling en het gebruik van technologieën voor energiebesparing en hernieuwbare energiebronnen zijn een wezenlijk middel om energieverbruik en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Dit heeft een positief effect op onze welvaart. Daarover gaat SDG 7. SDG 13 is gericht op de aanpak van door mensen

veroorzaakte klimaatcrisis. De effecten van klimaatverandering vormen een bedreiging voor mens en natuur. In de kernprofielen vatten we dit samen onder 'duurzaamheid' en koppelen we er de volgende indicatoren aan.

● A++++ ● A+++ ● A++ ● A+ ● A ● B ● C ● D ● E ● F ● G

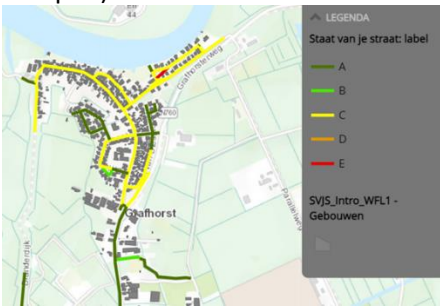

Gas- en elektriciteitsverbruik woningen

Gemiddeld energieverbruik per woning per jaar in buurt Grafhorst.

Er is een opvallende tegenstelling te zien tussen de energielabels in Grafhorst en de forse terugloop in met name het gasverbruik. Dit verklaren we in de toelichting in de tabel op de volgende pagina.

Indicator	Waarde Grafhorst	Waarde Kampen	Toelichting / mogelijk vervolg
Energielabels	Het meest voorkomende energielabel is A (23,4%) 37,5% heeft een energielabel lager dan C.	Meest voorkomend A (29,3%) 29,2% heeft een energielabel lager dan C	Inwoners van Grafhorst zijn actief met het verduurzamen van hun woning. Energielabels worden alleen aangevraagd bij verkoop woning. Zie ook de volgende indicator Energieverbruik, die dit inzichtelijk maakt.
Energieverbruik	Gas 1320 M3 Elektriciteit 3230 kWh	Gas 1050 M3 Elektriciteit 2610 kWh	Het energieverbruik is in de afgelopen jaren drastisch omlaag gegaan, omdat veel inwoners aan de slag zijn gegaan met het verduurzamen van hun woning. Dit is niet inzichtelijk in het energielabel, omdat deze pas aangevraagd hoeft te worden bij verkoop van de woning.
Wateroverlast	De kans op wateroverlast aan panden en verkeershinder door water op straat bij korte hevige buien tot 70 mm in 1 uur. Het label hiervoor varieert tussen A (donkergroen) weinig kwetsbaar tot E (rood) zeer kwetsbaar. (bron: Staat van je Straat gemeente Kampen) 	Gemiddeld genomen tussen label A en C. Met uitschieters label D en E.	Het label varieert in Grafhorst tussen A en C.
Hittebestendigheid	Hoe meer schaduw in een wijk hoe minder gevoelig een wijk is voor hete zomerse dagen. Schaduw van bomen in de openbare ruimte en particuliere tuinen zijn hier een belangrijke parameter voor. Dit varieert van <5% voor een versteende buurt tot 30-40% voor een groene schaduwrijke buurt.	Gemiddeld voor de woonwijken is er 10 tot 20% schaduw van bomen.	Voor Grafhorst is er gemiddeld 5 tot 10% schaduw van bomen.

Elektrische voertuigen	In april 2024 zijn er 16 elektrische voertuigen in Grafhorst en 29 hybride. Samen is dat 4,6% van het aantal voertuigen.	1064 elektrische voertuigen en 1599 hybride. Samen is dat 6.9% van het aantal voertuigen.	
------------------------	---	--	--

SDG 9 streeft ernaar de mobiliteit en infrastructuur te verbeteren, en de nadelen ervan – zoals tijdverlies als gevolg van files, onveiligheid in het verkeer en druk op het milieu – te verminderen. Ook moet het bedrijfsleven innoveren en verduurzamen.

Indicator	Waarde en bron	Waarde Kampen geheel	Toelichting / mogelijk vervolg
Elektrische laadpalen	In Grafhorst zijn begin 2024 drie openbare laadpalen aanwezig.	In de hele gemeente Kampen zijn 123 openbare laadpalen aanwezig	
Aantal verkeersongevallen	In Grafhorst zijn 3 verkeersongevallen geregistreerd (2024 bron: data.politie.nl)	In Kampen waren er in totaal 185 verkeersongevallen.	Grafhorst ervaart verkeersonveiligheid door te hard rijden. Het straatprofiel is erg smal en er is behoefte om de verkeersveiligheid voor met name fietsers te verbeteren.

Het aanbod van betaalbare woningen bepaalt waar mensen gaan wonen, naast de werklocatie en sociale relaties. Beweging op de woningmarkt is belangrijk voor starters en doorstromers. Buitenshuis is een gezonde en veilige leefomgeving van belang.

Indicator	Waarde Grafhorst	Waarde Kampen	Toelichting / mogelijk vervolg
Woningkenmerken	88% koop 12% huur 72% van de woningen is voor 2000 gebouwd Gemiddelde WOZ waarde (2023): € 378.000	64% koop 36% huur 77% voor 2000 gebouwd Gemiddelde WOZ waarde: € 314.000	
Ontmoeting	Vooral op het schoolplein en in de kerk ontmoeten mensen elkaar. Er is geen buurthuis en geen supermarkt. Aan evenementen is er de jaarlijkse Biestemarkt.		De behoefte aan een dorpshuis is benoemd. Verenigingen Dorpsbelangen Grafhorst heeft tijdelijk, voor de periode van 10 jaar, een klein mobiel dorpshuis aangevraagd. Dit is als pilot goedgekeurd.
Onveiligheidsgevoel	In 2023 was er sprake van: Woninginbraak: 2 Openlijk geweld: 0 Drugsoverlast: 0 (bron: data.politie.nl)	Woninginbraak: 51 Openlijk geweld: 6 Drugsoverlast: 11	Mensen in Grafhorst voelen zich doorgaans niet onveilig.

Bijlage 2 Wat zegt Citisens over Grafhorst?

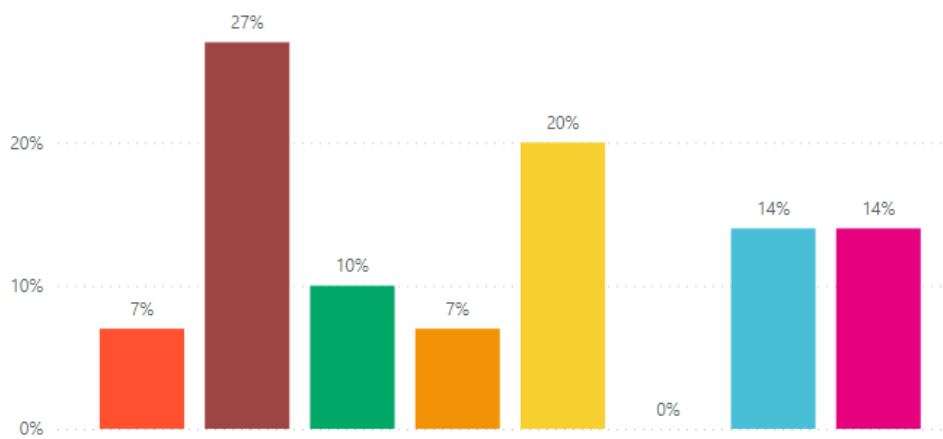
Wat is Citisens?

Als gemeente Kampen gebruiken we Citisens om inzicht te krijgen in verschillende doelgroepen op wijk- en dorpsniveau. Het geeft informatie over de dynamiek van 8 betrokkenheidsprofielen op basis van vertrouwen in de overheid, betrokkenheid bij de eigen leefomgeving, participatie- en communicatievoorkeuren. Ook geeft het informatie over de houding van de inwoners ten opzichte van duurzaamheid en klimaatverandering.

Voor de hele gemeente Kampen ziet de verdeling over de betrokkenheidsprofielen (2024) er als volgt uit:

	Alerte Families 'Als het belangrijk is voor mijn gezin'			Ik-gerichte Starters 'Als het mij direct aangaat'	
	Bescheiden Grijzen 'Ik geniet vooral van de nieuwtjes uit de wijk'			Stille Overlevers 'Als politici hun afspraken nakomen'	
	Idealistische Globalisten 'Als het écht impact heeft'			(Re)actieve Emptynesters 'Ik kan de gemeente makkelijk vinden'	
	Gehaaste Gezinnen 'Als het binnen mijn agenda past'			Eigenzinnige Lokalen 'Ik sta altijd klaar voor mijn buurt'	

Betrokkenheidsprofielen in Kampen

Wat zegt Citisens over Grafhorst?

Grafhorst heeft op dit moment 336 huishoudens en hier wonen 4 van de 8 betrokkenheidsprofielen:

- Alerte Families – Als het belangrijk is voor mijn gezin (68%)
- Gehaaste Gezinnen – Als het binnen mijn agenda past (15%)
- Eigenzinnige Lokalen – Ik sta altijd klaar voor mijn buurt (12%)
- Ik-gerichte Starters – Als het mij direct aangaat (5%)

De groepen Alerte Families en Eigenzinnige Lokalen hebben weinig vertrouwen in de overheid. Alerte Families vinden het lastig om zelf contact op te nemen met de gemeente en zijn weinig betrokken.

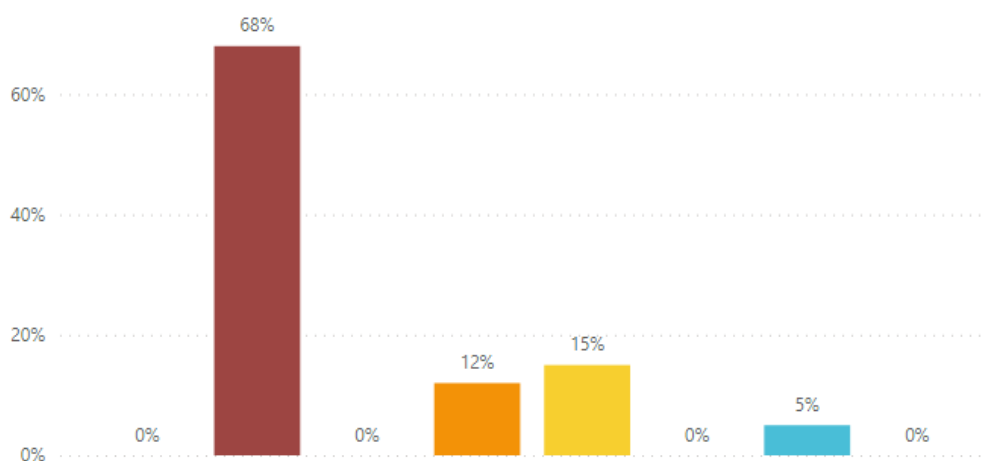
Dit was ook precies wat we aan het begin van het traject meekregen vanuit de vereniging Dorpsbelangen Grafhorst: 'hoe krijgen we de mensen in beweging om mee te doen'. Dat is toch gelukt, door op verschillende, persoonlijke manieren, contact te leggen en samen te werken.

Ondanks dat Eigenzinnige Lokalen ook weinig vertrouwen hebben, is deze groep wel betrokken bij hun eigen buurt of wijk. Beide groepen worden het liefst online geïnformeerd, bijvoorbeeld via een e-mail of sociale media.

Ook Gehaaste Gezinnen worden het liefst via online middelen op de hoogte gehouden. Deze groep participeert weinig, ondanks hun vertrouwen in de gemeente. Dit komt voornamelijk omdat zij het druk hebben met werk en het gezin. Gehaaste Gezinnen gebruiken ook sociale media om op de hoogte te blijven, maar zijn eerder te vinden op Instagram, LinkedIn of X (voorheen Twitter), terwijl Alerte Families en Eigenzinnige Lokalen ook gebruik maken van Facebook en TikTok.

Ook participeren doen Alerte Families en Gehaaste Gezinnen het liefst online, waarbij een online vragenlijst de voorkeur heeft. Daarnaast zijn Gehaaste Gezinnen geïnteresseerd in het meedoen aan een (online) inspraakavond. Beide profielen hebben kinderen en denken daarom graag mee over het onderwerp onderwijs en scholen.

Betrokkenheidsprofielen in Grafhorst

Eigenzinnige Lokalen denken liever fysiek mee, zoals door binnen te lopen op een inspraakavond, maar ook graag via een één-op-één gesprek.

Alerte Families

Het meest voorkomende profiel in Grafhorst is de Alerte Families. Kenmerken voor dit profiel zijn:

- Leeftijd: 30 – 65 jaar
- Inkomen beneden modaal of modaal
- Opleidingsniveau praktisch
- Gezinnen met kinderen, wonen vaker in dorpen

Het zijn veelal gezinnen met praktisch opgeleide ouders die in loondienst werken, bijvoorbeeld in de technische sector of gezondheidszorg. Het gezin is de belangrijkste waarde en drijfveer voor deze groep; ze willen graag dat hun gezin het goed heeft.

Ook dit komt uit de SDG's naar voren. Mensen zijn veelal praktisch opgeleid. "Vaak worden jongeren gevraagd om bij iemand in het bedrijf aan de slag te gaan, omdat we elkaar kennen."

Als nieuwsbron gebruiken zij vooral online nieuwsplatforms, Facebook/Instagram en de radio. Communicatievoorkeur van dit profiel is de website van de gemeente, Facebook/Instagram en een brief of folder per post.

Alerte Families staan licht negatief tegenover duurzaamheid. Zij vinden het ten opzichte van andere profielen relatief onbelangrijk om duurzame keuzes te maken. Van alle profielen zijn zij, samen met de Bescheiden Grijzen, het minst bereid om hun leefstijl aan te passen om klimaatverandering tegen te gaan. Echter, ten opzichte van andere profielen hebben de Alerte Families wel relatief vaak duurzame maatregelen aan hun eigen woning getroffen. Zij hebben dit voornamelijk gedaan voor betere warmteregulatie en om kosten en energie te besparen.

De mensen in Grafhorst hebben actief duurzame maatregelen aan hun woning getroffen. Zij hebben echter geen nieuw energielabel aangevraagd, omdat dit alleen verplicht is bij verkoop van de woning. "Ik blijf hier toch zelf wonen, dus waarom zou ik een paar honderd euro besteden aan een nieuw label dat mij niets zegt."
